

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 42016

7c, 15/04
Rl. 49 h, 16

André Huet

Paryż, Francja

Uniwersalny stempel do zginania rur

Patent trwa od dnia 4 grudnia 1957 r.

Pierwszeństwo: 8 stycznia 1957 r. (Francja).

Znane są zabiegi robocze i urządzenia do zginania rur, polegające na przystawianiu stempla odpowiedniego kształtu do strefy rury, którą chce się zgiąć i która jest podtrzymywana przez opory lub także przez matrycę, przeznaczoną do docięcia w niej strefy zewnętrznej uzyskanego zgięcia. W niektórych z tych operacji, zwłaszcza gdy nie korzysta się z matrycy, stempel powinien mieć kształt przystosowany do rury i układający się na tej długości rury, która ma być zgięta. W tych warunkach, odpowiednio do średnicy rur i odpowiednio do wartości kąta zgięcia, który może osiągać wielkość 180°, trzeba za każdym razem stosować inny stempel. Wykonanie tego rodzaju stempla jest dość kosztowne.

Przedmiotem niniejszego wynalazku jest uniwersalny stempel, którego celem jest uniknięcie wykonywania w każdym poszczególnym przypadku specjalnego stempla, przeznaczonego do wykonywanego zginania, a pozwalający na

zginanie rur o różnych średnicach, odpowiednio do różnych promieni zginania.

Stempel nazwany „uniwersalny”, składa się zasadniczo z kadłuba, w którym są przewidziane szczeliny promieniowe o wspólnym środku, w które wkłada się komplet cienkich płytek, łatwych do seryjnego wykonywania i posiadających o wymaganym kształcie wykroje, które przykładane są do rury w celu jej zgięcia. Zmieniając przesunięcie płytek w szczelinie, następuje przystosowanie stempla do kąta zgięcia, jaki chcemy nadać rurze.

Na rysunku fig. 1 przedstawia w widoku z góry jedną z płyt stempla zaopatrzoną w szczeliny, fig. 2 — w widoku z góry pokrywę, które przykładane są do płyt ze szczelinami, fig. 3 — przekrój promieniowy stempla, a fig. 4 — w widoku z góry zmontowany stempel w położeniu zginania rury.

Stempel składa się z kadłuba, przeważnie złożonego z dwóch płyt, takich jak płyta a

na fig. 1, w której wykonane są szczeliny b^1 , b^2 itd., rozchodzące się wachlarzowato ze wspólnego środka. Te płyty a , jak to widać na fig. 3, są zmontowane na wspólnej podstawie c , a z obydwóch stron płyt a są przyłożone pokrywy d , e (fig. 2), które uniemożliwiają przesuwanie boczne poza szczeliny b^1 , b^2 itd. płytek f , wsuniętych w te szczeliny.

Opisany zespół, za wyjątkiem płytek f , służy do wszystkich kompletów płytek przeznaczonych do różnych zginania. Gdy trzeba wykonać zgięcie rury o określonej średnicy, to wówczas trzeba wykonać zespół płytek f posiadających wycięcia g , szeroko wybrane w miejscu h i przystosowanych do średnicy przeznaczonej do zginania rury i . Wykonanie tych płytek jest stosunkowo łatwe i mało kosztowne, ponieważ wystarczy złożyć je w pakiet i wykonać jednocześnie wycięcie, aby uzyskać komplet potrzebny do wykonania danej operacji gięcia.

Odpowiednio do promienia i kąta końcowego zgięcia jakie zamierzamy uzyskać, na przykład 60, 90 lub 120° lub jeszcze jakiegoś innego, płytki f wysuwa się mniej lub więcej ze szczelin b^1 , b^2 itd. W tym celu posiada się w dnie szczelin b zespół listew k^1 , k^2 itd. o odpowiedniej długości, i które, jak to widać na fig. 3 i 4, służą jako oparcie dla wewnętrznej krawędzi l każdej płytki f tak, że te ostatnie, odpowiednio do promienia zgięcia jakie chcemy uzyskać, są więcej lub mniej wysunięte ze szczeliny b .

Z chwilą gdy stempel został zmontowany, płytki wyglądają tak, jak to jest pokazane na fig. 4. Przeznaczona do zginania rura i , która może być w odpowiedni sposób ogrzana, jest podtrzymywana na przykład przez dwie rolki m_1 , m_2 , stanowiące jedną całość z nieruchomym kadłubem n . Na początku zginania środkowa płytka f układa się na rurze i , jak to pokazano liniami ciągłymi na fig. 4, a następnie stempel zaczyna przesuwac się w kierunku

strzałki A w sposób powodujący zginanie rury i podtrzymywanej przez krążki m_1 , m_2 . Otrzyma się w ten sposób przy końcu ruchu położenie rury, zgięte na przykład pod kątem 90°, a pokazane linią punktową na fig. 4.

W celu uniknięcia wysuwania się płytek f ze szczelin b^1 , b^2 itd. przewiduje się wykonanie na krawędziach płytek f zaczepów o wychodzących, jak to widać na fig. 4, poza pokrywy e . W ten sposób po operacji zginania, płytki f , które zginały rurę i i które mogły pozostać zakleszczone na rurze i , są przytrzymywane przez zaczepy o . Gdy zacznie się ruch stempla w kierunku odwrotnym do kierunku wskazywanego przez strzałkę A , płytki f nie będą mogły wyjść ze szczelin b^1 , b^2 . Stempel jest więc gotowy do następnej operacji w drugim miejscu rury, bez potrzeby ponownego ustawiania płytek.

Jest zrozumiałe, że można wnosić różne zmiany do wykonania tego wynalazku, nie wychodząc z jego ram i że odległości między płytkami f mogą zmieniać się odpowiednio do właściwości materiału zginanej rury.

Zastrzeżenie patentowe

Uniwersalny stempel do zginania rur, znamienny tym, że składa się z kadłuba, posiadającego wachlarzowate szczeliny o wspólnym środku, w które można wkładać komplet zamiennych, odpowiednio wyciętych płytek, które będą dotyczyć przeznaczoną do zginania rurę w sposób przewidziany przez ograniczenie drogi ich przesuwania się w szczelinach do wielkości, zmienianej odpowiednio do promienia wygięcia, który zamierza się nadać zginanej rurze.

André Huët

Zastępca: mgr inż. Adolf Towpik,
rzecznik patentowy

